

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมเข้ากับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ในสังคมปัจจุบันภาวะวิกฤติที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร ความไม่เป็นธรรมในสังคม การล่มสลายของสังคมชนบท การพลัดพรากแตกแยกในครอบครัว และความอ่อนล้าของระบบคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันศาสนา (คณะศึกษาศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, 2544, น. 1) โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยังพบว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติด มีการแพร่ระบาดจากกรรมกรผู้ใช้แรงงานไปยังกลุ่มนักเรียนมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544, น. 1) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไข และป้องกันภาวะวิกฤติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันและมีแนวโน้มว่ายังคงเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต เพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนและมีการผลิตยาเสพติดชนิดใหม่ที่มีความร้ายแรงเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ผลจากปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ ทั้งทางร่างกายและจิตใจแล้ว ยังก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมาในด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความเสื่อมโทรมทางสังคม และศีลธรรม อันเป็นผลมาจากการแสวงหา ยาเสพติด เพื่อบริโภค อาชญากรรมที่เกิดจากฤทธิ์ของยาเสพติดทำให้รัฐต้องเสียบงบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อดำเนินการควบคุมปราบปราม ตลอดจนป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยิ่ง ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย

ปัญหาสุขภาพติดนับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ปัญหานี้ก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ ทั้งผู้เสพ ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และโลก โดยส่วนรวมมากมายมหาศาล และมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวต่อเนื่องตามสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคม แล้วยังพบอีกว่า ด้านกลุ่มผู้เสพยามีการแพร่ระบาดของยาฐานจากกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ผู้ขับรถยนต์ และเกษตรกร ไปสู่กลุ่มผู้ว่างงาน และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นทำให้ประเทศต้องสูญเสียพลเมือง และเยาวชนไปเป็นจำนวนมาก เพราะยาเสพติดทำลายทั้งสุขภาพ และอนาคต ตลอดจนถึงขั้นการสูญเสียชีวิตของตนอย่างน่าเสียดาย หนึ่งปัญหาสุขภาพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนเสถียรภาพของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ อันเป็นผลให้ประเทศต้องสูญเสียปัจจัยการผลิตในส่วนที่เป็นกำลังทางด้านบุคคล และกำลังทรัพย์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งก่อให้เกิดอาชญากรรม ตลอดจนทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมและประเทศชาติ

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่า มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกัน ทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง การปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วน เพื่อจะลดการระบาด และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหากับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้ที่กระทำความผิด ในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด เป็นต้น และจากการประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ยาเสพติด ที่มีการแพร่ระบาดอย่างมาก ในประเทศไทย ได้แก่ เฮโรอีน และยาบ้า (แอมเฟตามีน) พื้นที่ที่มีปัญหาเฮโรอีนรุนแรง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ส่วนการแพร่ระบาดของยาบ้ามีมากในภาคกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และจากการรวบรวมสถิติของสำนักงาน ป.ป.ส. พบว่า ปี พ.ศ. 2533 มีนักเรียน นักศึกษา สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 447 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี จนในปี พ.ศ. 2540 พบว่า มีจำนวนถึง 6,542 คน และจากสถิติข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2543 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจากการสำรวจเพื่อประมาณการ จำนวนนักเรียน / นักศึกษา ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 - ปริญญาตรี ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2542 โดยสำนักวิจัย เอแบค โพลล์ พบว่า จากนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 5,365,942 คน ทั่วประเทศ มีนักเรียน / นักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึง 663,290 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.40

สำหรับยาเสพติดที่นักเรียน / นักศึกษา ที่เป็นผู้ใช้เข้าไปเกี่ยวข้องกับส่วนใหญ่ ได้แก่ ยาบ้า (54.80 %) รองลงมาเป็นกัญชา (20.00 %) และสารระเหย (18.10 %) ตามลำดับ โดยคิดเป็น ร้อยละของผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับนักเรียน / นักศึกษา ทั้งหมดเท่ากับ 7.1, 2.8 และ 2.6 ตามลำดับ ในส่วนที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ติด พบว่าส่วนใหญ่ผู้ติดยาบ้า (40.60 %) รองลงมา คือ สารระเหย และกัญชา (18.00 %)

กระทรวงศึกษาธิการรับนโยบายจากรัฐบาล ในการดำเนินการให้การศึกษา แก่เยาวชนตั้งแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 42 นโยบายหนึ่งที่มีความสำคัญเร่งด่วนในภาวะวิกฤติปัจจุบัน คือ การดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา โดยการสอดส่องดูแลไม่ให้นักเรียนใช้สารเสพติด การให้ความรู้เรื่องโทษ และพิษภัยของสารเสพติด การสร้างทักษะชีวิต และภูมิคุ้มกันสารเสพติด และอบายมุขต่าง ๆ (สำนักงานกิจการพิเศษ, 2545, น. 25) จากแนวโน้มของผู้ติดยาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อณรงค์ป้องกัน และแก้ไขให้โรงเรียนปลอดจากสารเสพติด หลักการสำคัญในการดำเนินงานมี 2 ส่วน คือ งานหลักแรกมุ่งป้องกัน และป้องปรามผู้เรียนที่ใช้สารเสพติด งานหลักที่สอง มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยการสอดแทรกความรู้เรื่องสารเสพติด เข้าไปในหลักสูตรทุกระดับ โดยสอดคล้องกับแผนป้องกัน และปราบปรามสารเสพติด พ.ศ. 2545 - 2549 ของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 1 - 2) ในงานหลักที่สองจัดทำในรูปแบบของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด จึงเป็นการแสวงหายุทธวิธีใหม่ในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, น. 31)

ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนมีการผันแปรไปตามสถานการณ์ปัญหาในภาพรวม กล่าวคือ หลายปีก่อนหน้านี้ เฮโรอีนมีการแพร่ระบาดมาก แต่ในระยะหลังยาเสพติดใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มยากระตุ้นประสาท หรือหลอนประสาทบางส่วน เริ่มมีแนวโน้มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้ติดยา และสารเสพติด มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งหากไม่มีการศึกษามาตรการในการป้องกัน แก้ไข ให้รวดเร็ว และทันเหตุการณ์แล้ว อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพทางกาย และทางจิตใจของนักเรียนทั่วประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น ปัญหาเด็กนักเรียนติดยา และสารเสพติดยังมีผลกระทบต่อการศึกษา ทำให้การเรียนแย่ลง ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์อีกด้วย ถ้าหากปล่อยให้เยาวชนของชาติติดยาเสพติดไปเรื่อย ๆ โดยไม่รีบหาทางแก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล และความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด

อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา และยังเป็นแหล่งปลูกัญชามาขนาดใหญ่ของประเทศ อีกทั้งยังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง ซึ่งชาวอำเภอคงหลวงถูกจับกุมคดียาเสพติดเป็นจำนวนมาก โรงเรียนคงหลวงวิทยา ตั้งอยู่ในอำเภอคงหลวง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง ผู้วิจัย จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนโรงเรียนคงหลวงวิทยา

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหารและเพื่อให้การดำเนินการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังกล่าว มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในระยะยาวให้ได้ผล และทันเหตุการณ์มากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 พฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์สามารถพยากรณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคงหลวงวิทยา อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ทศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด การรับรู้ภาวะสุขภาพ รายได้ สิ่งแวดล้อมในที่พักอาศัยและชุมชน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การปฏิบัติตนของบุคคลรอบข้าง และอิทธิพลจากดาราศาสตร์และสื่อต่าง ๆ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 400 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มีนาคม 2559 : ฝ่ายทะเบียน โรงเรียนดงหลวงวิทยา)

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 200 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แนวคิดของ (Hair, 2006) ซึ่งเสนอว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ต้องมีขนาดอย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปรที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 10 ตัวแปร ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ จำนวน 200 คน (อ้างถึงใน ประเวศ ชุ่มเกษรกุลกิจ, 2554, น. 58)

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในช่วงเวลาตั้งแต่ เดือน เมษายน 2559 ถึง เดือน พฤศจิกายน 2559

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.4.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

1.4.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ตามแนวคิด PRECEDE Frame Work ของ Green (1980) ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
- 2) ทศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด

- 3) การรับรู้ภาวะสุขภาพ
- 4) รายได้
- 5) สิ่งแวดล้อมในที่พักอาศัยและชุมชน
- 6) สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- 7) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
- 8) การปฏิบัติตนของบุคคลรอบข้าง
- 9) อิทธิพลจากดารารและสื่อต่าง ๆ

1.4.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ พฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 6 ด้าน ตามแนวคิดของ (กฤษณี คำชาย, 2542, น. 106 - 107) ได้แก่

- 1) การนำสารเสพติดเข้าสู่ร่างกาย
- 2) การใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์
- 3) การไม่รับผิดชอบต่อสุขภาพ
- 4) การแสดงออกเนื่องจากความเครียด
- 5) การไม่เข้าใจตนเอง
- 6) การคบเพื่อนที่ติดยาเสพติด

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ยาเสพติด หมายถึง ยา หรือสารเคมี รวมทั้งวัตถุใด ๆ ที่มนุษย์เสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีใด ๆ ก็ตาม เช่น การกิน การสูดดม การสูบกัญชา การฉีดเข้าสู่ร่างกาย ฯลฯ แล้วทำให้เกิดการติดมีความต้องการที่จะเสพอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังเพิ่มปริมาณที่จะใช้เสพขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อหมดฤทธิ์แล้วจะทำให้ร่างกายของผู้เสพมีความอยากยาเพิ่มขึ้น จนทำให้ร่างกายเกิดอาการทรมานทรมาน จนกว่าจะได้รับยาเสพติดดังกล่าว ในการเสพเข้าสู่ร่างกายนี้จะมีผลทำให้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและจิตใจอ่อนแอ เสื่อมโทรมลงทุกขณะ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ยาบ้า, ยาไอซ์, กัญชา, สารระเหย, บุหรี่, สุรา และเบียร์

พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การกระทำที่นักเรียนกระทำแล้วจะก่อให้เกิดอันตราย หรือส่งผลเสียต่อตนเองและสังคม โดยตัวผู้กระทำเองอาจทราบ หรือไม่ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นก็ได้ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เสพยาเสพติดทุกชนิด คมกาว หรือทินเนอร์ เป็นต้น

การนำสารเสพติดเข้าสู่ร่างกาย หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ประเภท สุรา, เบียร์ และการเสพยาเสพติด ประเภท บุหรี่, กัญชา, ยาบ้า, ยาไอซ์ และการสูดดมสารระเหย

การใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ หมายถึง การใช้เวลาว่างให้หมดสิ้นไปกับการเที่ยวเตร่ การไปมั่วสุมกับกลุ่มวัยรุ่น การหมกมุ่นในกิจกรรมทางเพศ การติดต่อกับเพื่อนฝูงที่เสพยาเสพติด การเล่นเกมออนไลน์

การไม่รับผิดชอบต่อสุขภาพ หมายถึง การไม่รักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องนุ่งห่ม ไม่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารไม่ครบ 5 หมู่ และรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา ไม่พักผ่อนอย่างเพียงพอ และไม่ไปพบแพทย์ เมื่อเจ็บป่วยไม่สบาย

การแสดงออกเนื่องจากความเครียด หมายถึง การต่อต้านบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การโต้เถียงบุคคลในครอบครัว การโต้เถียงครู การทำร้ายตนเอง การก่อเรื่องชกต่อยกับผู้อื่น การขาดเรียน โดยไม่มีเหตุผล และการไม่พบปะพูดคุยกับบุคคลในครอบครัว และเพื่อนฝูง เป็นต้น

การไม่เข้าใจตนเอง หมายถึง ความรู้สึกสับสนในความคิดและการกระทำของตนเองไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ทำอยู่ถูก หรือผิด การกระทำสิ่งที่ผิด โดยไม่มีเหตุผล การแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับความต้องการของตนเอง

การคบเพื่อนที่ติดยาเสพติด หมายถึง การเข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เสพยาเสพติด การร่วมกับเพื่อนในการจัดหาเสพยาเสพติด การเสพยาเสพติดร่วมกันในกลุ่มเพื่อน การร่วมกับเพื่อนในการครอบครองเสพยาเสพติด และการร่วมกันกับเพื่อนจำหน่ายเสพยาเสพติด

ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความเข้าใจ การเรียนรู้และการอบรม ประสบการณ์ และองค์ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับคุณและโทษ รวมทั้งพิษภัยของยาเสพติด

ทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเสพติด ความคิดเห็นว่ายาเสพติดมีผลดี หรือผลเสียกับตนเอง ความรู้สึกชอบ หรือรังเกียจยาเสพติด

การรับรู้ภาวะสุขภาพ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสุขภาพ ความรู้สึกว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงหรืออ่อนแอ การรับรู้ว่ามีโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ความรู้สึกว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์กว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน หรือได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นว่าตนเองมีบุคลิกภาพที่ดี

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เป็นรายเดือน รายสัปดาห์ รายวัน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ และจำนวนเงินที่นักเรียนได้จากการทำงานหารายได้พิเศษ รวมทั้งรายได้จากช่องทางอื่น

สิ่งแวดล้อมในที่พักอาศัยและชุมชน หมายถึง ในที่พักอาศัยมีการเสพยาเสพติด หรือมีการค้าเสพยาเสพติด ในชุมชนมีการเสพยาเสพติด หรือมีการค้าเสพยาเสพติด ในชุมชนสามารถหาซื้อเสพยาเสพติดได้ง่าย

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง ในโรงเรียนมีการเสพยาเสพติด หรือมีการค้ายาเสพติด ในโรงเรียนสามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย ในโรงเรียนมีแหล่งมั่วสุม ในโรงเรียนมีมูมอับ หรือสถานที่ลับตาที่ไม่ค่อยมีใครเดินผ่าน

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน เข้มงวดเกินไป นักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง นักเรียนมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

การปฏิบัติตนของบุคคลรอบข้าง หมายถึง ครู และเพื่อน ให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ ยกย่องชมเชย ให้คำปรึกษาแนะนำ เมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือการมีปัญหาคัดแย้งกับครู และเพื่อน และเพื่อนชวน ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

อิทธิพลจากดาราและสื่อต่าง ๆ หมายถึง นักเรียนมีดาราและสื่อต่าง ๆ เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตัว หรือนักเรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบดาราและสื่อต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ สื่อต่าง ๆ หมายถึง หนังสือพิมพ์ หนังสือดารา โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ของโรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ในปีการศึกษา 2559

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปวางแผน และกำหนดมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ เพื่อควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.6.2 เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เสริมความรู้ด้านโทษของยาเสพติด การป้องกันตนเองจากยาเสพติด และเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดให้ แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

1.6.3 เป็นข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการป้องกัน แก้ไข และลดปัญหา ยาเสพติด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ